

Menneskesyn og menneskeværd

Af Anne Bodilsen, reservelæge, ph.d.

Hvad er et menneske værd, og hvad bestemmer et menneskes værdi? I en kristen tankegang er forståelsen af mennesket ikke en isoleret sag, men hænger sammen med gudsforståelsen. Troen på, at Gud har skabt alle ting, står centralt i den kristne tilværelsesforståelse og dermed også, at Gud har haft en plan med at skabe alting. Tilværelsen har altså betydning.

Denne forståelse af tilværelsens helhed farver opfattelsen af alle enkeltemner, heriblandt menneskesynet. I den kristne skabelsestæknings perspektiv må vi afvise, at mennesket og menneskelivet er tilfældigt og ligegyldigt. Mennesket har betydning. Det enkelte menneske er skabt af Gud, skabt i Guds billede, skabt som uerstatteligt og uforligneligt individ. Guds skabergerning er altså ikke noget, som kan isoleres til verdens begyndelse. Gud skaber stadigvæk - ethvert menneske er skabt af Gud.

I vore dage ligger det i mange menneskers selvforståelse, at "jeg er, hvad jeg gør". Men i en kristen forståelse er det helt grundlæggende princip, at menneskeværdet er knyttet til eksistens og ikke til funktion eller egenskaber. Menneskeværdet er baseret i, at Gud har skabt mennesket i sit billede, og i, at Gud har givet os liv og endnu ikke har kaldt livet tilbage. Egenskaber og funktioner er ulige fordelt blandt mennesker, og der forekommer alle grader i et kontinuum. Enhver grænse vil være helt vilkårlig. Det logiske er derfor ikke at udvælge en grænse for, hvor godt udviklet disse egenskaber måtte være, før man har fuldt menneskeværd. At lade menneskeværdet bestemmes af egenskaber leder snarere til gradering og værdirangering af mennesker. Det kan ikke være sådan, at vor værdi som mennesker varierer gennem livet og mellem mennesker. Du er ikke mere værdifuld nu, end da du var barn eller teenager eller netop undfanget. Om du i morgen kommer ud for en ulykke og pådrager dig en hjerneskade, mister du ikke værdi, og din ret til liv bør ikke vige for andres behov. At egenskaber hos mennesker er forskelligt udviklet, skal ikke føre til gradering af individets værdi. Det eneste rigtige må være, at alle mennesker har menneskeværd; fordi de er mennesker. Helt fra undfangelsen og til det sidste hjerteslag.